

Vreemde uitwassen van Brits PREVENT-contraradicalisering-programma in de zorg

Op 31 juli 2017 publiceerde ik op dit medium een artikel getiteld [“Contraterrorisme m.b.v. gezondheidszorg. Verwerpelijke MEDINT in de NHS”](#). Het ging over het Prevent-programma dat bedoeld is om geradicaliseerde personen vroegtijdig op te sporen. Dat is in 2011 opgezet door het Home Office, het ministerie van binnenlandse zaken van het Verenigd Koninkrijk, om tekenen van radicalisering vroegtijdig te signaleren. In 2015 stelde het Home Office het programma verplicht voor zorgverleners. Saillant detail is trouwens dat onder het programma de handtekening van [de huidige premier Theresa May](#) staat. Zorgaanbieders moeten in dat kader tekenen van radicalisering bij patiënten, maar ook bij collegae melden aan speciale vertegenwoordigers van het ministerie. In de loop van dit jaar verschenen wat publicaties over de uitwassen van dit programma, dat op zich al zeer discutabel is. Zelfs hospices, waar terminale patiënten hun laatste tijd doorbrengen, en van afdelingen met dementerende patiënten blijken onderdeel te moeten zijn van dit programma. Zelfs kinderdagverblijven blijken er al onder te vallen.

Verwerpelijk

Het Verenigd Koninkrijk blijkt het enige land ter wereld te zijn dat contra-radicaliseringsactiviteiten in de

gezondheidszorg officieel geïntegreerd heeft. [De National Health Service\(NHS\) voert dat ook minutieus uit.](#) De regering heeft van dokters, verpleegkundigen en andere werkers in de gezondheidszorg daarmee tot een verlengstuk van haar opsporingsapparaat gemaakt. Dat is een zeer zorgelijke ontwikkeling, niet alleen uit ethische overwegingen. Het maakt de kans groot dat zorg mijden gaat optreden bij kwetsbare groepen mensen met epidemiologische gevolgen van dien. In Nederland wordt een dergelijk inmenging in de zorg als uiterst onwenselijk gezien.

Hospices , dementieafdelingen en kinderopvang

In de loop van augustus 2018 kwamen door klokkenluiders berichten in de pers dat zelfs [op afdelingen dementerende mensen zijn opgenomen en in hospices](#) trainingen aan het personeel gegeven worden om radicaliserende patiënten op te sporen en te melden. Blijkbaar hadden personen hoger in de keten niet bedacht hoe triviaal het is om binnen dergelijke afdelingen nog te gaan speuren naar actieve gevallen van radicalisering.

Zelfs een kinderopvang voor drie tot vijf jarigen bleek niet aan het Prevent-programma te ontkomen. Het geval wat in de pers kwam betrof [Little Ducklings in Brighton](#). Het kreeg zelfs [een sanctie van de toezichthoudende instantie Ofsted](#) (Office for Standards in Education, Children's Services and Skills) omdat die vond dat de staf van de opvang niet wist hoe ze kinderen moesten beschermen tegen extreme standpunten en tegen het mogelijk geradicaliseerd raken. Als straf veranderde Ofsted de beoordeling van "outstanding" naar "needs improvement".

Zeer kritische publicatie

In mijn bijdrage van 31 juli 2017 citeerde ik [een kritisch artikel van Charlotte Heath-Kelly](#) van de universiteit van Warwick dat in 2017 verscheen. [Zij heeft dit jaar, samen met Erzsébet Strausz een uitgebreide studie gepubliceerd](#) over de

toepassing van het Prevent-programma binnen de NHS, genaamd "Counter-terrorism in the NHS; evaluating Prevent duty safeguarding in the NHS". Daarin zijn ze uitermate kritisch over de manier waarop dit programma toegepast wordt in de NHS. Zo blijken er psychiatrische ziekenhuizen te zijn die bij alle opgenomen patiënten een soort screening doen op tekenen van radicalisatie. Zelfs vereenzaming van een psychiatrische patiënt kan als verdacht worden gezien. In het rapport worden ook wat voorbeelden gegeven van patiënten die aan de veiligheidsinspecteurs gemeld werden:

- alleen al het kijken naar een Arabische zender, zoals bijv. Al Jazeera, was voor zorgverleners reden om de patiënt door te geven in het Prevent-systeem.
- een Aziatische man die op bedevaart naar Mekka, de hadj, was geweest werd gerapporteerd. Met een dergelijk criterium kan je hele bevolkingsgroepen rapporteren
- iemand met brandwonden aan zijn handen, die bij een ongelijk betrokken was en naar het oordeel van een zorgverlener onvoldoende verklaring had voor die brandwonden werd gerapporteerd.

Niet transparant

In de recente publicatie van Heath-Kelly en Strausz geven dezen aan dat het gehanteerde systeem niet transparant is. Alles in het kader van het Prevent-meldingen is eenrichtingsverkeer richting dataverzamelaars. Er vindt geen audit plaats, er is geen klinische governance. Het is allemaal erg subjectief en gaat op basis van persoonlijke interpretatie door zorgverleners met vage criteria die door Prevent-voorlichters verteld worden. Een indruk van waar het Prevent-programma op stuur is te zien in de voorlichting over WRAP-bijeenkomsten. WRAP staat voor [Workshop to Raise the Awareness of Prevent](#). Daar is een speciale dvd voor gemaakt met voorbeelden die ook [op YouTube](#) te vinden zijn.

Doodgriezelig

Het is verbazingwekkend, maar ook doodgriezelig om te zien hoe in het V.K. een systeem opgetuigd is van surveillance van burgers door veiligheidsdiensten binnen de gezondheidszorg. Daarbij zijn de zorgverleners instrumenten in de hand van deze diensten geworden. Men meldt mensen aan op uiterst subjectieve gronden zonder dat er enige controle over de manier van handelen plaats vindt.

In Nederland dienen we te blijven waken om te voorkomen dat een dergelijk systeem ooit hier naar toe over komt waaien.

W.J. Jongejan, 2 oktober 2018

Dit is het 450-e artikel dat ik sinds april 2015, toen ik met deze website startte, schreef.